

ΗΜΕΡΑ 97: έναρξη της εκδίκασης της επιμέρους υπόθεσης της επίθεσης κατά των μελών του ΠΑΜΕ

97^η Συνεδρίαση, Αίθουσα Τελετών Εφετείου Αθηνών, 31.10.2016

I. Πρόσβαση στο δικαστήριο

Εξακολουθεί να υπάρχει η δυνατότητα πρόσβασης και παρακολούθησης τη δίκης από το κοινό, με επίδειξη και παρακράτηση της αστυνομικής ταυτότητας. Υπήρχε παρουσία δημοσιογράφων και αυξημένη –σε σχέση με άλλες δικασίμους– παρουσία κοινού.

II. Παρουσία και εκπροσώπηση των κατηγορουμένων

Αυτοπροσώπως παρόντες στη διαδικασία ήταν τρεις (3) κατηγορούμενοι, οι Ιωάννης Καστρινός, Ιωάννης-Βασίλειος Κομιανός και Αναστάσιος Πανταζής.

III. Υποβολή αιτημάτων εκ μέρους συνηγόρων της πολιτικής αγωγής

Ο συνήγορος Παπαδάκης αιτήθηκε την ανάπτυξη του σχολιασμού του για την υπόθεση των Αιγυπτίων αλιεργατών και την καταχώρησή του στα πρακτικά. Η πρόεδρος απέρριψε το αίτημα και ο παραπάνω συνήγορος προσέφυγε στο Δικαστήριο, το οποίο επιφυλάχθηκε να αποφανθεί.

Ο συνήγορος Βρεττός αιτήθηκε την αυτοπρόσωπη παρουσία και των λοιπών κατηγορουμένων [:Κυριάκου Αντωνακόπουλου και Χρήστου-Αντώνιου Χατζηδάκη], στους οποίους αφορά η διεξαγόμενη διαδικασία στην τρέχουσα φάση. Το Δικαστήριο επιφυλάχθηκε να αποφανθεί.

Ο συνήγορος Ζώτος ζήτησε από το Δικαστήριο αν υπάρχουν στο ακροατήριο άτομα, που έχουν προταθεί να εξεταστούν ως μάρτυρες, να εξέλθουν της αίθουσας. Το αίτημα έγινε δεκτό από την Πρόεδρο, ωστόσο ο μάρτυρας Π. Μουλιανίτης δεν εξήλθε, πράγμα που επισήμανε ο παραπάνω συνήγορος. Κατόπιν σχετικής παρατήρησης της Προέδρου, ο παραπάνω μάρτυρας βγήκε από την αίθουσα.

IV. Συνέχιση της διαδικασίας με την έναρξη της εκδίκασης της επιμέρους υπόθεσης της επίθεσης κατά των μελών του ΠΑΜΕ στο Πέραμα: Εξέταση του μάρτυρα και πολιτικώς ενάγοντα Σωτήρη Πουλικόγιαννη

A. Εξέταση του μάρτυρα από το Δικαστήριο

Ο μάρτυρας Σωτήρης Πουλικόγιαννης, εργάτης στη Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη Περάματος [εφεξής: Ν/Ζ Περάματος], πρόεδρος του Συνδικάτου Μετάλλου Πειραιά και μέλος του ΠΑΜΕ, εξήγησε τον τρόπο λειτουργίας των συνδικαλιστικών σωματείων στη Ν/Ζ Περάματος. Επισήμανε ότι το σωματείο του είναι το μεγαλύτερο στον χώρο του. Στη συνέχεια, ο μάρτυρας αναφέρθηκε στο συμβάν της 12.9.2013, που συνιστά αντικείμενο της προκείμενης δίκης.

Συγκεκριμένα, ο μάρτυρας κατέθεσε ότι την ημέρα εκείνη, περί ώρα 22.30, περίπου 18-20 εργάτες-μέλη του ΠΑΜΕ ανέλαβαν να κολλήσουν αφίσες σχετικές με το φεστιβάλ της ΚΝΕ στον εξωτερικό χώρο του ΟΛΠ. Η αφισκόλληση δεν είχε γωστοποιηθεί σε τρίτους. Μετά από κάποιες στάσεις, οι αφισκοκολλητές με τα οχήματά τους πήγαν στο φανάρι που οδηγεί στο αστυνομικό τμήμα Περάματος, και δη επί της λεωφόρου Δημοκρατίας, στο ύψος των κάθετων οδών Νηρέως και Σοφοκλή Βενιζέλου. Τότε, εμφανίστηκαν δυο ομάδες ατόμων –«τα γνωστά τάγματα εφόδου» σύμφωνα με τον μάρτυρα–, καθεμία από αυτές με περίπου 25 άτομα. Τα εν λόγω άτομα δεν έγιναν αντιληπτά από τους αφισκοκολλητές, γιατί είχαν παρκάρει σε άλλο σημείο. Εμφανίστηκαν ξαφνικά, κάποιιοι φώναζαν «πού είναι ο Πουλικόγιαννης;» και εγκλώβισαν με ημικυκλικό σχηματισμό τους αφισκοκολλητές, οι οποίοι είχαν συμπτυχθεί δίπλα στα οχήματά τους. Εν προκειμένω ήταν σαφές ότι επικεφαλής των δυο ομάδων ήταν οι Πανταζής και Χατζηδάκης, τους οποίους ο μάρτυρας ήξερε από πριν. Οι παραπάνω επικεφαλής φώναζαν ότι «Εσείς τελειώσατε εδώ. Εμείς κάνουμε εδώ κουμάντο πια. Είμαστε επικεφαλής της Χ.Α., εμείς κάνουμε κουμάντο εδώ» και έβριζαν.

Όλα τα άτομα που συμμετείχαν στις δυο ομάδες φορούσαν μαύρα ρούχα και –πλην των δυο επικεφαλής– έφεραν στείλιάρια, μεταλλικά γκλομπς και ρόπαλα, χειροποίητα φτιαγμένα με μεταλλικές απολήξεις, σαν καρφιά και λάμες. Αρκετοί φορούσαν κράνη. Στις εν λόγω δυο ομάδες ατόμων συμμετείχαν και αρκετοί ανήλικοι, οι οποίοι κρατούσαν πέτρες. Τότε ο Χατζηδάκης, χωρίς να έχει δοθεί κάποια αφορμή, φώναξε σε έναν εκ των συμμετεχόντων στην αφισκόλληση «Τί κοιτάς; Τώρα θα δεις.» και ξαφνικά άρχισε να σφίγγει ο κλοιός των παραπάνω ατόμων και άρχισε η επίθεσή τους. Τον μάρτυρα χτύπησε με ρόπαλο με μεταλλικές απολήξεις κάποιο από τα 4-5 άτομα που ήταν δίπλα στους Χατζηδάκη-Πανταζή και στη συνέχεια έχασε τις αισθήσεις του. Παράλληλα έπεσαν πάνω του σύντροφοί του για να τον προστατεύσουν. Κανείς τους δεν μπορούσε να διαφύγει, λόγω του σχηματισμού των επιτιθέμενων σε ημικύκλιο και των οχημάτων από πίσω: Οι επιτιθέμενοι δεν ήθελαν απλά να φοβίσουν τους αφισκοκολλητές, ειδάλλως θα είχαν αφήσει δίοδο διαφυγής.

Όπως κατέθεσε ο μάρτυρας, η επίθεση διήρκησε περί τα 5'-7'. Όταν ο μάρτυρας ανέκτησε τις αισθήσεις του σηκώθηκε και είδε ότι οι επιτιθέμενοι χτυπούσαν τα αυτοκίνητα των αφισκοκολλητών. Τότε κάποιος φώναξε «τέλος χρόνου», διαχωρίστηκαν μεταξύ τους και έφυγαν αμέσως πεζοί. Καθένας από αυτούς είχε συγκεκριμένο, διακριτό ρόλο: οι επικεφαλής διεύθυναν, οι πιο μικροί πετούσαν τις πέτρες, οι πιο μεγάλοι χτυπούσαν με τα ρόπαλα. Ο μάρτυρας θεωρεί ότι, καθώς δεν υπήρχε προσωπικός λόγος για να του επιτεθούν, στοχοποιήθηκε για συμβολικούς λόγους, ως ο επικεφαλής των συντρόφων του. Όπως ο μάρτυρας επισήμανε, 50-100 μέτρα πιο πέρα από το σημείο στο οποίο έλαβε χώρα η επίθεση υπήρχαν αστυνομικοί, οι οποίοι είχαν πλήρη εικόνα της επίθεσης αλλά δεν προέβησαν σε καμία ενέργεια. Παράλληλα οι κάτοικοι των παρακείμενων οικιών είχαν βγει στα μπαλκόνια τους και φώναζαν.

Αμέσως μετά την αποχώρηση των επιτιθέμενων έφτασε ισχυρή αστυνομική δύναμη. Μεταξύ αυτών ήταν και ο διοικητής του Α.Τ. Περάματος, ο οποίος φώναζε «Δεν σας θέλω εδώ τώρα, θέλω προσαγωγές και συλλήψεις αυτών που μας επιτέθηκαν», ωστόσο όλοι οι αστυνομικοί τον κοιτούσαν με αδιαφορία. Εν τέλει δεν έγινε καμία προσαγωγή ή σύλληψη και οι

επιτιθέμενοι έφυγαν ανενόχλητοι ακτοπλοϊκώς για τη Σαλαμίνα. Όπως κατέθεσε ο μάρτυρας, οι τραυματίες ήταν 9, οι οποίοι πήγαν με ασθενοφόρο στο Θριάσιο Νοσοκομείο. Την επόμενη ημέρα ο μάρτυρας κατέθεσε στην αστυνομία, για πρώτη φορά, και υπέδειξε ως δράστες μεταξύ άλλων τους Πανατζή, Αντωνακόπουλο και Χατζηδάκη, τους οποίους είχε αναγνωρίσει κατά την επίθεση.

Ο μάρτυρας κατέθεσε και ότι η περιγραφείσα επίθεση σαφώς έγινε κατόπιν συνεννόησης με τους μεγαλοεργολάβους της Ν/Ζ Περάματος, οι οποίοι επί χρόνια προσπαθούν να βγάλουν το σωματείο από τη μέση, ώστε να μην υπάρχουν σ.σ.ε., να μην τηρούνται όροι υγιεινής κ.λπ., καθώς το οικονομικό διακύβευμα είναι τεράστιο. Ο μάρτυρας τόνισε ότι προς τούτο έχουν λάβει χώρα συναντήσεις των εν λόγω μεγαλοεργολάβων με την ηγεσία της Χ.Α. και ότι σχετικά παραδόθηκε και χρηματικό ποσό. Η σχέση ήταν διαλεκτική και αμφοτεροί είχαν συμφέρον, τόσο οι μεγαλοεργολάβοι, για να μειωθούν τα μεροκάματα κ.λπ., όσο και η Χ.Α., για να αυξήσει την εκλογική πελατεία της και επειδή οι αντίπαλοί της θα ήταν αντιφρονούντες. Ένα χρόνο πριν την επίθεση, ο Χατζηδάκης είχε συναντήσει τον μάρτυρα και, μεταξύ άλλων, του συστήθηκε με στόμφο ως «επικεφαλής τάγματος εφόδου της Χ.Α.».

Την 8. 8.2013, έναν μήνα πριν την επίθεση, συναντήθηκαν στην καντίνα της Ν/Ζ Περάματος οι Λαγός, Παναγιώταρος και Μίχος, μαζί με 40-50 «φουσκωτούς» και 15 εργαζόμενους, και ο Λαγός δήλωσε ότι «οι λακέδες, το απόστημα του ΠΑΜΕ θα σβήσει». Τότε μαθεύτηκε ότι οι παραπάνω 15 εργάτες ήθελαν να συστήσουν σωματείο προσκείμενο στην Χ.Α. Όπως κατέθεσε ο μάρτυρας, πληροφορήθηκε από δημοσίευμα της Εφημερίδας των Συντακτών ότι είχαν ανταλλαγεί σχετικά μηνύματα και ότι η επίθεση που βίωσε ήταν οργανωμένη από την ηγεσία της Χ.Α. Ο μάρτυρας ανέφερε ότι η Χ.Α. λειτουργεί σύμφωνα με τα πρότυπα των ναζί, κατά την αρχή του αρχηγού, και είχε τάγματα εφόδου με τα οποία προέβη και σε άλλες γνωστές επιθέσεις –στις οποίες αναφέρθηκε ειδικότερα–, για να τρομοκρατεί τον κόσμο. Τα δε στελέχη της ήταν εκπαιδευμένα σαν τις ειδικές δυνάμεις του στρατού. Σύμφωνα με τον μάρτυρα, η Χ.Α. δηλώνει ότι είναι «η σπορά των ηττημένων του 1945», δηλαδή οι συνεχιστές των ναζί. Ο μάρτυρας θεωρεί ότι «από θαύμα [αυτός και οι σύντροφοί του] είναι ζωντανόι» και ανέφερε ότι δέχθηκε απειλές και μετά την επίθεση, εν όψει της εκδίκασης της προκείμενης υπόθεσης.

Β. Υποβολή αιτήματος από συνήγορο υπεράσπισης

Ο συνήγορος υπεράσπισης Ρουσσόπουλος αιτήθηκε κατ' άρθρο 224§2 ΚΠΔ τη διαγραφή των χωρίων της κατάθεσης του μάρτυρα, στα οποία ο τελευταίος δεν κατονόμασε τις πηγές του. Επίσης ζήτησε να κληθούν άτομα στα οποία αναφέρθηκε ο μάρτυρας για να καταθέσουν. Ο εισαγγελέας και ο συνήγορος πολιτικής αγωγής Παπαδάκης ζήτησαν αιτιολογημένα να απορριφθούν τα εν λόγω αιτήματα. Το Δικαστήριο επιφυλάχθηκε να αποφανθεί επί των παραπάνω αιτημάτων.

Εξέταση του μάρτυρα από τους συνηγόρους πολιτικής αγωγής

Στη συνέχεια, ο μάρτυρας εξετάστηκε από τους συνηγόρους πολιτικής αγωγής Σαπουντζάκη, Στρατή, Βρεττό, Ζαφειρίου και Θεοδωρόπουλο. Του επιδείχθηκαν σχετικές φωτογραφίες και

πίνακας με σχέδιο του τόπου όπου πραγματοποιήθηκε η επίθεση, για να δώσει σχετικές διευκρινίσεις. Μεταξύ άλλων, με αφορμή σχετική φωτογραφία, ο μάρτυρας ανέφερε ότι η Χ.Α. επιδίωκε «την βιολογική εξόντωσή μας, όχι την ιδεολογική, που αντιμετωπίζεται αλλιώς». Επίσης, μετά από επίδειξη σχετικής φωτογραφίας, αναφέρθηκε σε εκδήλωση της Χ.Α. με τους Γερμενή, Κασιδιάρη, Κούζηλο κ.λπ. έξω από το προσκείμενο στην Χ.Α. σωματείο που κατά τα παραπάνω συνέστησε από μέλη της και φέρει την ονομασία «Άγιος Νικόλαος», με αφορμή την πάροδο των δυο ετών από την κρινόμενη επίθεση.

Ο μάρτυρας αναφέρθηκε εκ νέου, πιο διεξοδικά, στη ναζιστική ιδεολογία της Χ.Α., στην εξύμνηση του Χίτλερ ως ημίθεου βάσει συγκεκριμένων δεδομένων, στο γεγονός ότι οι κομμουνιστές συνιστούν ιδεολογικούς αντιπάλους των ναζιστών-χρυσαιγυτών, κ.λπ. Ακόμη, ο μάρτυρας επανέλαβε ότι οι επιτιθέμενοι είχαν θανατηφόρο δόλο, επί λέξει ότι είχαν σχέδιο «Να μας καθarisουν, να μην μείνει κανένας. Πραγματικά από τύχη ζούμε.», όπως είπε χαρακτηριστικά. Απαντώντας σε σχετικό ερώτημα του συνηγόρου Θεοδωρόπουλου, ο μάρτυρας ανέφερε ότι οι Πανταζής και Χατζηδάκης δεν έχουν αρνηθεί τη σχέση τους με τη Χ.Α. Επίσης, ότι το γραφείο τύπου της Χ.Α. εξέδωσε ανακοίνωση την επόμενη ημέρα της επίθεσης, σύμφωνα με την οποία το επίδικο συμβάν «είναι ψέματα των κομμουνιστών», οι οποίοι δήθεν τους εμπόδιζαν να δημιουργήσουν σωματείο και ότι σκαρφιστήκαν το περιστατικό. Η πρακτική αυτή, σύμφωνα με τον μάρτυρα, συνιστά τον καλύτερο τρόπο κάλυψης των ταγμάτων ασφαλείας, τα μέλη των οποίων δεν υποβλήθηκαν σε κάποια κομματική πειθαρχική διαδικασία, παρά επαινέθηκαν για τις επίδικες πράξεις τους. Τελειώνοντας την κατάθεσή του ο μάρτυρας –για τη συγκεκριμένη δικάσιμο, εν μέσω πολλών διαμαρτυριών των συνηγόρων υπεράσπισης αναφορικά με τα λεγόμενά του, ιδίως επί ιδεολογικών ζητημάτων–, επισήμανε ότι η Ν/Ζ Περάματος είναι ευρύτερου ενδιαφέροντος, με μεγάλη οικονομική σημασία για τα ελληνικά δεδομένα και ότι οι κινητοποιήσεις των κομμουνιστών εργατών δημιουργούν πρόβλημα στις δραστηριότητες των εργοδοτών, λόγω της συνδικαλιστικής φύσης τους.

Σε αυτό το σημείο η διαδικασία διακόπηκε για την Τρίτη 1^η Νοεμβρίου 2016, οπότε θα συνεχιστεί η κατάθεση του παραπάνω μάρτυρα, με την εξέτασή του από τους λοιπούς συνηγόρους πολιτικής αγωγής και στη συνέχεια από τους συνηγόρους υπεράσπισης.